

ENERGIEFFEKTIVITET

Att minska energiförbrukningen och energislöseriet blir allt viktigare för EU. EU:s ledare fastställde 2007 ett mål att minska EU:s årliga energiförbrukning med 20 % fram till 2020. Energieffektivitetsåtgärder erkänns alltmer som ett sätt att inte bara uppnå en hållbar energiförsörjning, minska växthusgasutsläppen, förbättra försörjningstryggheten och få ned importkostnaderna, utan också som ett sätt att främja EU:s konkurrenskraft. Följaktligen är energieffektivitet en strategisk prioritet för energiunionen, och EU stöder principen "energieffektivitet först". Den framtida politiska ramen för perioden efter 2030 diskuteras för närvarande.

RÄTTSLIG GRUND

Artikel 194 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

RESULTAT

A. Allmänna ramar

Kommissionen lanserade sin första Handlingsplan för energieffektivitet: att förverkliga möjligheterna ([COM\(2006\)0545](#)) 2006. Syftet med den var att mobilisera allmänheten, politiska beslutsfattare och marknadsaktörer och att stöpa om den inre energimarknaden på ett sådant sätt att EU:s medborgare skulle få tillgång till världens mest energieffektiva infrastruktur (inklusive byggnader), produkter (inklusive apparater och bilar) och energisystem. Syftet med handlingsplanen var att kontrollera och minska efterfrågan på energi och att vidta riktade åtgärder när det gällde förbrukning och försörjning i syfte att minska den årliga förbrukningen av primärenergi med 20 % fram till 2020 (jämfört med prognoserna för energiförbrukningen för 2020). När beräkningar visade att EU troligen bara skulle nå halvvägs till målet på 20 %, svarade kommissionen med att göra energieffektivitetsmål till överordnande mål i Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla och genom att 2011 utarbeta en omfattande ny handlingsplan för energieffektivitet ([COM\(2011\)0109](#)).

Den nuvarande energieffektivitetsramen består av ett antal direktiv som ses över just nu eller som ska ses över. Energieffektivitetsdirektivet ([2012/27/EU](#)), vilket trädde i kraft i december 2012, kräver att medlemsstaterna ska sätta upp vägledande nationella energieffektivitetsmål så att EU når sitt överordnade mål att minska energiförbrukningen med 20 % fram till 2020. De medlemsstater som vill får skärpa dessa minimikrav i sina ansträngningar att spara energi. Direktivet inför också ett antal bindande åtgärder för att hjälpa medlemsstaterna att uppnå detta mål och fastställer rättsligt bindande regler för slutanvändare och energileverantörer. Ytterligare

energieffektivitetsstandarder för produkter och byggnader fastställdes genom direktivet om ekodesign ([2009/125/EG](#)), direktivet om energieffektivitetsmärkning ([2010/30/EU](#)) samt direktivet om byggnaders energiprestanda ([2010/31/EU](#)).

Kommissionen offentliggjorde 2014 ett meddelande om energieffektivitet ([COM\(2014\) 0520](#)), och kom då fram till att det skulle behövas extra åtgärder från medlemsstaternas sida eftersom dess analys hade visat att EU endast skulle kunna åstadkomma energibesparingar på omkring 18-19 % fram till 2020. Enligt lägesrapporten om genomförandet av energieffektivitetsdirektivet ([COM\(2015\) 0574](#)), som offentliggjordes den 18 november 2015, var medlemsstaterna på väg att uppnå primärenergibesparingar på endast 17,6 % före 2020. I energiunionens färdplan från 2015 ([COM\(2015\)0572](#)) aviserades därför en översyn av energieffektivitetsdirektiven.

Den 30 november 2016 presenterade kommissionen paketet Ren energi för alla i Europa ([COM\(2016\) 0860](#)), med förslag för att anpassa EU:s energilagstiftning till de nya klimat- och energimålen för 2030 samt bidra till att uppnå energiunionens mål från 2015 ([COM\(2015\) 0080](#)). "Energieffektivitet först" är en av de viktigaste principerna i energiunionen och ska säkerställa en säker, hållbar och konkurrenskraftig energiförsörjning till ett överkomligt pris i EU. I det reviderade direktivet föreslog kommissionen ett ambitiöst energieffektivitetsmål på 30 % fram till 2030. I januari 2018 ändrade parlamentet kommissionens förslag till reviderat direktiv om energieffektivitet, i ett försök att göra förslaget generellt sett mer ambitiöst. Efter förhandlingar med rådet nåddes en överenskommelse i november 2018, som fastställer ett mål att på EU-nivå minska energiförbrukningen med 32,5 % före 2030.

B. Kraftvärme

Ett tidigare kraftvärmedirektiv (2004/8/EG) upphävdes när energieffektivitetsdirektivet trädde i kraft i december 2012. I energieffektivitetsdirektivet ingår krav på att medlemsstaterna ska bedöma och underrätta kommissionen om potentialen för tillämpning av högeffektiv kraftvärme, fjärrvärme och fjärrkyla på sitt territorium och göra en kostnads-nyttanalyser baserad på klimatförhållanden, ekonomisk genomförbarhet och teknisk lämplighet (med vissa undantag). Inom ramen för energiunionens paket lanserade kommissionen en EU-strategi för uppvärmning och kylning ([COM\(2016\) 0051](#)) den 16 februari 2016. Strategin innehåller planer på att förbättra energieffektiviteten i byggnader och förbättra förbindelserna mellan elsystem och fjärrvärmesystem, vilket kommer att öka användningen av förnybar energi avsevärt samt uppmuntra till återanvändning av spillvärme och spillkyla från industrin. Rättsliga bestämmelser för denna strategi finns inkluderade i paketet Ren energi för alla i Europa.

C. Byggnaders energiprestanda

[Direktiv 2010/31/EU](#) om byggnaders energiprestanda innehåller flera bestämmelser för att förbättra energieffektiviteten i både nya och befintliga byggnader. Några av direktivets viktigaste bestämmelser inkluderar krav med avseende på:

- Den gemensamma allmänna ramen för en metod för beräkning av integrerad energiprestanda för byggnader och byggnadsenheter.

- Tillämpning av minimikrav på energiprestanda i nya byggnader och nya byggnadsenheter, t.ex. att alla nya byggnader måste ha en energiförbrukning på nära noll senast den 31 december 2020.
- Tillämpning av minimikrav på energiprestanda i framför allt: befintliga byggnader, byggnadselement som genomgår större renoveringar, installationssystem varje gång de installeras, ersätts eller uppgraderas;
- Energicertifiering av byggnader eller byggnadsenheter, regelbundna inspektioner av värme- och luftkonditioneringssystem i byggnader och oberoende kontrollsystem för energicertifikat och inspektionsrapporter.

Den 30 november 2016 lade kommissionen fram ett förslag till översyn av direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda som en del i det mer omfattande paketet för Ren energi för alla i Europa ([COM\(2016\) 0860](#)), vilket bör bidra till att uppnå energi- och klimatmålen för 2030. Enligt uppgifter från kommissionen står byggnader för 40 % av energiförbrukningen och 36 % av koldioxidutsläppen i EU. För närvarande är omkring 35 % av byggnader i EU över 50 år gamla. Genom att förbättra energieffektiviteten i byggnader skulle den totala energiförbrukningen i EU kunna minska med 5–6 %, och koldioxidutsläppen med cirka 5 %.

Direktivet kräver att medlemsstaterna upprättar långsiktiga nationella strategier för att stödja renoveringar av deras nationella byggnader. Direktivets avsikt är att varje medlemsstat ska ha ett byggnadsbestånd med en hög grad av energieffektivitet där fossila bränslen fasats ut, för att på ett kostnadseffektivt sätt bidra till energieffektivitetsmålen för Europa – t.ex. att minska koldioxidutsläppen i EU med 80–95 % jämfört med 1990 års nivåer.

Dessutom presenterade man vid samma tidpunkt initiativet Smart finansiering för smarta byggnader ([COM\(2016\) 0860 – Bilaga I](#)). Det analyserar hur offentliga och privata investeringar kan stimuleras när det gäller energieffektivitet i byggnader, och är tänkt att sända en tydlig signal till marknaden och uppmuntra investerare att medverka till energieffektivitet.

D. Produkters energieffektivitet

När det gäller produkters energieffektivitet har flera åtgärder vidtagits på EU-nivå, bland annat följande:

- Märkning och standardiserad konsumentinformation som anger förbrukningen av energi och andra resurser för energirelaterade produkter som har en betydande direkt eller indirekt påverkan på energiförbrukningen, vilket regleras av [ramdirektiv 2010/30/EU](#). I särdirektiv och förordningar fastställs krav för olika slags hushållsapparater. För märkning av kontorsutrustning och av däck finns det särskilda förordningar.
- Fastställande av krav på ekodesign för energirelaterade produkter ([ramdirektiv 2009/125/EG](#), omarbetning av direktiv 2005/32/EG ändrat genom direktiv 2008/28/EG). Tillämpningsförordningarna omfattar många olika produkter, bland annat värmeelement, dammsugare, datorer, luftkonditioneringsapparater, diskmaskiner, belysningsutrustning, kylskåp och frysar, tv-apparater och elektriska motorer.

Som en del av energiunionens strategi ([COM\(2015\)0080](#)) som aviserades i februari 2015 har kommissionen föreslagit en översyn av de ovannämnda energieffektivitetsdirektiven för produkter. I [förordning nr 2017/1369](#), som offentliggjordes i juli 2017, fastställs en ny ram för energieffektivitetsmärkning i syfte att fastställa tidsfrister för att ersätta de nuvarande A+, A++ och A+++ med en skala från A till G.

EUROPAPARLAMENTETS ROLL

Parlamentet har hela tiden efterfrågat ambitiösare energieffektivitetsmål och strängare bestämmelser. I sin resolution av den 15 december 2010 om översynen av handlingsplanen för energieffektivitet ([P7_TA\(2010\)0485](#)) slog parlamentet fast att ett bindande mål för energieffektivitet på minst 20 % före 2020 borde antas.

Under 2012 spelade parlamentet en central roll i förhandlingarna om energieffektivitetsdirektivet ([COD/2011/0172](#)) och såg till att kraven på nationella strategier för renovering av byggnader, liksom kraven på obligatoriska energibesiktningar av större företag, fanns kvar i den slutliga kompromissen som nåddes med rådet. Parlamentet lyckades också behålla ett ändringsförslag med krav på bestämmelser om mekanismer för efterfrågeflexibilitet, så att konsumenterna kan anpassa sin energianvändning till förhållandena på utbudssidan och således minska sina energiräkningar.

Parlamentet antog 2013 en resolution om genomförandet och effekterna av energieffektivitetsåtgärderna inom ramen för sammanhållningspolitiken ([P7_TA\(2013\)0345](#)) och välkomnade de nya möjligheter som de europeiska struktur- och investeringsfonderna erbjuder, särskilt inom byggsektorn. Parlamentet efterlyste medvetandehöjande åtgärder samt informationsspridning, och betonade att det behövdes kapacitetstillskott och tekniskt stöd inom detta område.

På senare tid har parlamentet upprepade gånger vänt sig till kommissionen och medlemsstaterna – i sina resolutioner En ram för klimat- och energipolitiken fram till 2030 ([P7_TA\(2014\)0094](#)), FN:s klimatförändringskonferens – COP 20^[1] i Lima, Peru ([P8_TA\(2014\)0063](#)) samt Mot en ny internationell klimatöverenskommelse i Paris ([P8_TA\(2015\)0359](#)) – för att fastställa ett bindande mål på en 40-procentig minskning av energiförbrukningen och växthusgasutsläppen, med åtföljande individuella nationella mål. Alla tre resolutioner visar tydligt hur ett ambitiöst energieffektivitetsmål skulle skapa jobb och åstadkomma besparingar, öka den ekonomiska konkurrenskraften, främja innovation, minska beroendet av energiimport samt öka energitryggheten. Efter Europeiska rådets antagande av ett mål på 27 % den 23 oktober 2014, vill parlamentet fastställa ett ambitiöst mål för energieffektivitet. Den 17 januari 2018 ställde sig parlamentet bakom en minskning på 40 % av EU:s energiförbrukning senast 2030^[2]. Den 23 juni 2016 antog parlamentet en resolution om genomföranderapporten om energieffektivitetsdirektivet ([P8_TA\(2016\)0293](#)) och kom

[1]COP 20 hänvisar till den 20:e allmänna konferensen med parterna i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) för att bekämpa klimatförändringarna (se faktablad [2.5.2](#) – Klimatförändringar och miljön).

[2]<http://www.europarl.europa.eu/news/sv/press-room/20180112IPR91629/meps-set-ambitious-targets-for-cleaner-more-efficient-energy-use>

fram till att det befintliga direktivet hade genomförts bristfälligt, trots att det erbjöd en ram för att minska efterfrågan på energi. Parlamentet uppmanade medlemsstaterna att genomföra direktivet snabbt och till fullo. Dessutom hävdade man att en seriös energieffektivitetspolitik kan hjälpa EU att nå sina energi- och klimatmål i enlighet med Parisavtalet från COP 21 (2016) samt bidra till att öka energitryggheten genom att minska beroendet av externa energikällor.

I november 2016 lade kommissionen fram ett förslag till ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet. Det ändrade energieffektivitetsdirektivet antogs sedan av parlamentet och rådet i december 2018.

Den 13 september 2016 antog parlamentet en resolution om en EU-strategi för uppvärmning och kylning ([P8_TA\(2016\)0334](#)), och uppmanade kommissionen att fokusera sina ansträngningar på energieffektivitetsåtgärder i byggnader, särskilt i energifattiga hushåll.

Den 6 februari 2018 antog Europaparlamentet en rad icke-lagstiftningsmässiga rekommendationer som utarbetats av utskottet för industrifrågor, forskning och energi (ITRE). Parlamentet stöder utbildningsprogram för att hjälpa EU-medborgarna att förstå hur de kan spara mer energi. Dessutom förespråkar parlamentet att finansieringen för utsläppsnåla energiprojekt^[3] ska öka med minst 50 %.

Frédéric Gouardères / Francesca Beltrame
04/2019

[3]<http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180202IPR97028/clean-energy-innovation-needs-a-change-of-mind-set>

